

Protokół z posiedzenia Zespołu ds. niepełnosprawnych osób dorosłych 8 października 2014 r.

Spotkanie Zespołu ds. niepełnosprawnych osób dorosłych odbyło się 8 października 2014 r. w Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” przy ulicy Limanowskiego 23 w Warszawie. Posiedzenie Zespołu rozpoczęło się o godzinie 12.00.

Na posiedzenie zostało zaproszonych 58 osób. W spotkaniu wzięło udział 17 osób. Lista obecności stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

Na wstępie Przewodnicząca Zespołu Pani Elżbieta Seredyn, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej przywitała przybyłych gości i przedstawiła porządek spotkania:

1. Omówienie przebiegu dotychczasowych prac Zespołu ds. orzecznictwa dotyczących orzecznictwa osób niepełnosprawnych.
2. Rozwój systemu wsparcia w środowisku lokalnym.
3. Kontynuacja prac nad Postulatami dotyczącymi kierunków działań zgłoszonymi przez członków Zespołu ds. dorosłych osób niepełnosprawnych.
4. Informacja o zaplanowanej na dzień 21 października 2014 roku rozprawie Trybunału Konstytucyjnego w sprawie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego uzależnionego od daty powstania niepełnosprawności osoby wymagającej opieki (art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych) oraz prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego uzależnionego od kryterium dochodowego (art. 16a ust. 2, 3, 4 i 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych).
5. Dyskusja.

Ad 1. Informację na temat dotychczasowego przebiegu prac Zespołu ds. orzecznictwa dotyczących osób niepełnosprawnych przedstawił Pan Krzysztof Kosiński – Dyrektor

Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, który poruszył następujące kwestie związane z orzekaniem o niepełnosprawności:

- a) konieczność wprowadzenia kompleksowych rozwiązań dotyczących zasad uzyskiwania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, w szczególności spraw związanych z treścią orzeczeń, w części opisowej w orzeczeniach,
- b) problem przenikania się systemów orzekania o niepełnosprawności – na uwagę zasługuje teza o konieczności rozerwania wzajemności systemów orzekania; czym innym jest bowiem fakt orzekania dla celów ubezpieczeniowych (ZUS), a czym innym orzekanie w celu uzyskania prawa do określonych świadczeń czy wparcia;
- c) wzmocnienie nadzoru nad systemem orzekania o niepełnosprawności.

Ad 2. Następnie głos zabrała Pani Marzena Bartosiewicz – Zastępca Dyrektora Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej w MPiPS. Przedstawiła ona perspektywy rozwoju systemu wsparcia w środowisku lokalnym, który powinien obejmować:

- a) dobrą i adekwatną ofertę dla osób niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania,
 - b) ofertę skierowaną również do osób, które sprawują opiekę nad osobami bliskimi, która daje opiekunom „czas wytchnienia” od zajęć opiekuńczych,
 - c) katalog ofert usług wsparcia w każdym samorządzie, o wysokim poziomie jakości,
- Realizacja planów rozbudowy systemu wsparcia związana jest również z zapowiedzianym przez Panią Premier Ewę Kopacz w sejmowym expose rozwojem sieci ośrodków wsparcia; wymaga to zmian w ustawie o pomocy społecznej.

Ad 3. Następnie głos zabrał Pan Olgierd Podgórski - Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Rodzinnej w MPiPS. W pierwszej kolejności przedstawił on informację o zaplanowanej na 21 października 2014 roku rozprawie Trybunału Konstytucyjnego w sprawie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego uzależnionego od daty powstania niepełnosprawności osoby wymagającej opieki (art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych) oraz prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego uzależnionego od kryterium dochodowego (art. 16a ust. 2, 3, 4 i 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych). Pan Dyrektor poinformował zebranych o uzasadnieniu wniosku grupy posłów, którzy złożyli wniosek do TK oraz o stanowiskach Prokuratura Generalnego oraz Sejmu RP. Ponadto przedstawił

ewentualne skutki orzeczenia przez TK niezgodności zaskarżonych artykułów ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Ad. 4. W punkcie dotyczącym postulatów zgłaszanych przez członków Zespołu głos zabrał Pan Dyrektor Olgierd Podgórski, który przypomniał o dotychczas złożonych postulatach i zapytał o to czy członkowie Zespołu mają jakieś dodatkowe propozycje rozwiązań.

Następnie głos zabrała Pani Minister Elżbieta Seredyn, która zaproponowała aby podjąć próbę hierarchicznego ułożenia zgłoszonych postulatów począwszy od tych najważniejszych i pilnych do tych równie ważnych, ale takich, które mogą być rozwiązane w późniejszym okresie. Pani Minister podkreśliła, że istotną sprawą dla realizacji zgłoszonych podczas prac Zespołu postulatów stanowić będzie orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, który ukierunkuje dalsze prace resortu pracy w tym zakresie.

Ad 5. Następnie Pani Minister Elżbieta Seredyn otworzyła dyskusję i zachęciła członków Zespołu do zgłaszania propozycji i zadawania pytań:

- a) Pan XXXXXX „Ogólnonarodowy Ruch Oburzonych Polaków” poruszył sprawę funkcjonowania ośrodków wsparcia i wyraził opinię dotyczącą funkcjonowania takich ośrodków na terenie miasta Olsztyna gdzie jego zdaniem dochodziło do różnych nieprawidłowości.
- b) Pan XXXXXX „Społeczna Krajowa Sieć Ratunkowa” zgłosił postulat wprowadzenia dodatkowego urlopu dla osób pracujących i opiekujących się osobami niepełnosprawnymi.
- c) Pani XXXXXX „Stowarzyszenie Projekt” – zadała pytanie o sprawę wysokości emerytur osób, które pobierały kiedyś świadczenia z tytułu opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem. Odpowiedzi udzielił Pan Dyrektor Olgierd Podgórski, który powiedział, że to zagadnienie jest przedmiotem analiz ministerstwa i jednym z pomysłów na rozwiązanie tego problemu byłoby ewentualne wprowadzenie świadczenia wyrównawczego. Jest to jeden z priorytetów resortu, ale wszystko jest uzależnione od treści orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, którego wykonanie będzie sprawa bardzo pilną.
- d) Pani XXXXXX „Koalicja Na Pomoc Niesamodzielnym”: co z postulatem asystentów osób niepełnosprawnych? Asystenci są potrzebni ponieważ mogą skutecznie zastąpić pobyt osoby niepełnosprawnych w ośrodkach wsparcia. Czy jest możliwe utworzenie

instytucji takiego asystenta, który pełniłby inną rolę niż usługi opiekuńcze? Na uwagę zasługuje stan niekompetencji i brak wiedzy osób zajmujących się osobami niepełnosprawnymi. Czy ministerstwo ma wpływ na jakość kształcenia takich osób?

- e) Pani Minister Elżbieta Seredyn: MPiPS zatwierdza jedynie program kształcenia asystentów rodziny i nie dotyczy to osób niepełnosprawnych. Pytania o weryfikację dydaktyczne można kierować do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.
- f) Pan XXXXXX „Stowarzyszenie Opiekunów Osób Niepełnosprawnych – Stop Wykluczeniom”: kiedy będzie jakaś forma wsparcia dla małżonków? Nadal brak jest wsparcia finansowego dla współmałżonków.
- g) Pan Dyrektor Olgierd Podgórski: po nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje również małżonkom; obecnie fakt pozostawania w związku małżeńskim nie może być przesłanką odmowy przyznania tego świadczenia; jest to zwarte w art. 16a ustawy o świadczeniach rodzinnych.
- h) Pani XXXXXX: „Warszawskie Forum Inicjatyw na rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie”: wsparcie osób z niepełnosprawnością intelektualna wymaga kompleksowych rozwiązań , ponieważ bardzo często jest tak, że osoby, które nie korzystają z pomocy społecznej nie są w ogóle objęte pomocą. Należy zwrócić uwagę na środowiskowe domy samopomocy, które przestały się w zasadzie różnić od warsztatów terapii zajęciowej. Niezbędna jest organizacja mieszkań chronionych i wspomaganych.
- i) Pan XXXXXX: „Społeczna Krajowa Sieć Ratunkowa” postulat spełnienia zapowiedzianej przez Panią Premier Ewę Kopacz zasady dotyczącej przyznawania pomocy w formie „złotówka za złotówkę”; pomoże osobom, które poszły do pracy, ale nadal mają problemy związane z brakiem wsparcia finansowego - warto to przeanalizować.
- j) Pani Minister Elżbieta Seredyn: Pomysł „złotówka za złotówkę” dotyczy świadczeń rodzinnych, a nie pomocy społecznej, gdzie mamy planowane inne rozwiązania o charakterze kompleksowym. Otóż kilka wypłacanych dziś zasiłków z pomocy społecznej zastąpiono by jednym świadczeniem. Ponadto osoby, które „wyszłyby” z systemu pomocy społecznej będą otrzymywać specjalny dodatek po to by się usamodzielniały.
- k) Pan XXXXXX: „Społeczna Krajowa Sieć Ratunkowa” poruszam kolejną sprawę - środki wydatkowane na kształcenie i tworzenie nowych zawodów typu opiekunki,

asystenci można by przeznaczyć i skierować bezpośrednio do osób niepełnosprawnych, inaczej produkować będziemy kolejnych bezrobotnych.

- l) Pan XXXXXX: znika z pola widzenia sprawa wspierania osób niewidomych, mam na myśli brak w PCPR-ach , i OPS-ach instruktorów orientacji przestrzennej.

Pani Minister Elżbieta Seredyn zarządziła dziesięciminutową przerwę.

Po przerwie nastąpiło podsumowanie spotkania:

Pan Dyrektor Krzysztof Kosiński: Zmiana systemu orzekania o niepełnosprawności zwłaszcza kwestia jego nadzoru to klucz do pełnej realizacji postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.

Pani Minister Elżbieta Seredyn podsumowując spotkanie stwierdziła, że było one owocne i ważne. Poruszono szereg zagadnień, niezwykle istotnych dla wsparcia dorosłych osób niepełnosprawnych, w szczególności: wysokości świadczeń, zrównania zasiłku pielęgnacyjnego z dodatkiem pielęgnacyjnym oraz relacji wysokości emerytur do świadczeń pielęgnacyjnych. Zespół ma określony harmonogram prac, jednak tempo i priorytety mogą się zmienić po 21 października jeśli Trybunał Konstytucyjny orzeknie o niezgodności artykułów ustawy o świadczeniach rodzinnych dotyczących świadczeń opiekuńczych. Pani minister podziękowała za spotkanie i za wszystkie zgłoszone uwagi.